

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica contra horum temporum hæreses

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

In Matthæi Cap. 17.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39546

IN MATTHÆI CAP. 17.

12. Dico vobis quia Elias iam venit, & non cognoverunt eum.

Mal. 4.

Elias
Theſbites
denuo
venturus.

CAVILLABANTVR Scribæ & Phariſæi contra Chriſtū, eum propterea pro Meſſia habendum nō eſſe, quia Elias ante aduentum Meſſiæ venturus erat, iuxta illud Malachix. *Ecce ego mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies Domini magnus & horribilis, & convertet cor patrum ad filios, & cor filiorum ad patres eorum, ne forte veniam & percutiam terram anathemate.* Arguebant ergo Scribæ: Nō eſt hic Chriſtus, quia Elias necdum venit. Hanc obiectionem proponunt Chriſto Apoſtoli, qui ſic reſpondet vt & prophetiam confirmet, & Scribarum tamen peruicaciam oſtendat. Confirmat prophetiam dicens: *Elias quidem venturus eſt, & reſtituet omnia.* Hæc verba ſic tractat Caluinus, vt errorem Scribarum in eo fuiſſe doceat, quod verba Malachix de Elia Theſbite Prophetam dudum ſublato intelligerent *quasi in mundum iterum rediturus eſſet.* At verò non in eo poſitus fuit illorū error, nec Chriſtus hoc reſutat, ſed diſertiſſimè confirmat. Ait enim illum venturum eſſe, & omnia reſtauraturum, id eſt, Iudæos ad Chriſti fidem reduciturum. Nam de Iudaici populi reſtauratione Malachias agit. Error Scribarum erat, & adhuc hæreticorum hodie pertinax eſt, quod non diſtinguūt de primo Chriſti aduentu & de ſecundo. De ſecundo aduentu, quem *Diem Domini magnū & horribilem* vocat, loquutus eſt Malachias: quem aduentum Elias in perſona præcedet, vt in Apocalypſi

lypsi manifestè docetur, nosque ibi perspicuè ostendimus. Quare 70. Interpretes locum illum Malachiae verentes, posuerunt expressè: *Mittam vobis Eliam Thesbitem.* Deinde si ad literam de Ioanne Baptista intelligeretur, ut volunt haeretici, falsum omnino esset quod hoc loco Christus post mortem Ioan. Baptista dicit, *Elias quidem venturus est;* sicut & illud quod addit, *Restituet omnia.* Neque enim ille quicquam restituit, sed viam tantum Domino preparavit. Falsum quoque esset quod Ioannes Baptista rogatus, nū Elias esset, respondit, *Non sum.* Falsum denique esset quod Ecclesiasticus de Elia scribit: *Qui inscriptus est in iudicijs* Cap. 48. *temporum, & ἐλεγε τοὺς εἰς ἄλπευς, lenire iracundiam Domini, κατὰ τὰ ὄρη νεοσσὸς κρητὸς πρὸς θυμὸν, ad sedandam iram Iudicij Dei venientis cū furore: cōciliare cor patris ad filiū, & restituere tribus Iacob.* Quae omnia non nisi de extremo Christi iudicio & vltima Iudeorum conversione intelligi possunt, & Malachiae prophetiam clariorem reddunt. Quod ergo Christus subiungit hoc loco, *Dico autem vobis, quia Elias iam venit, & non cognouerunt eum,* &c. quū secundū literā & personā Eliae sit manifesta contradictio verborum Christi praecedentium, necessario intelligi debet non secundum literā & personam Eliae, sed secundum mysticam aliquam similitudinem eius. Et hunc intellectum Euangelium nobis suppeditat, quum alio in loco scriptum sit de Ioanne Baptista: *Ipsa praecedet ante illum in spiritu & virtute Eliae.* Propter officij igitur similitudinem, & spiritum consimilem, de Ioan. Baptista dicit hūc Christus, *Elias iam venit.* Et hoc sensu Cap. 11. praecedenti dixerat Christus de Ioanne Baptista ad turbas: *Si vultis recipere. i. si absque contentione & attentè vultis considerare, ipse est Elias qui venturus*

est, id est, Hic est alter Elias qui vêturus expectatur. Hunc denique intellectum & sensum sequuntur omnes illi Patres antiquissimi, qui duos testes Dei ante Antichristum venturos, Enoch & Eliam esse tradiderunt: quos ad Apocal. cap. 11, magno numero produximus.

Ex quibus omnibus petulantissima hoc loco Caluini verba solide refelluntur, qui postquam ostendit Scribas & Phariseos Christum recipere noluisse, eo quod Elias nondum venerat, subiungit. *Eodem ferè astu Papistas hodie diabolus fascinat, ne diem Iudicij expectent, donec apparuerint Elias & Enoch.*

Caluini
procacitas
retudicatur.

Sed quod Papistis hodie impingit Calvinus, antiquissimorum & doctissimorum Patrum ante multa secula communis sententia erat, ut super Apocalypsim capite 11, ostendimus. Quibus adde alia August. verba de pecc. orig. libro 2. cap. 23. ubi de illis duobus dicit: *Quos non dubitamus in quibus nati sunt corporibus vivere.* Adde etiam Origenem in hunc locum tract. 2. Iustinum in dial. contra Tryphonem, Hippolytum mart. in homilia de Antichristo, Tertull. in lib. de anima. Theodoretum in cap. 4. Malach. & in epitome diuinorum decretorum cap. penult. Cyrillum Alexand. in Ioan. lib. 1. cap. 24. Procopium Gazeum ad cap. 4. Gen. Epiphanium hæc. 64. & Casarium Gregor. Nazanzeni fratrem dial. 3. cuius verba citat Cedrenus in compendio histor. in Domitiano. Hos omnes Patres & alios alibi citatos, Augustinum, Hilarium, Hieron. Ambros. Prosperum, Gregorium Magnum, Bedam, Chrysoft. Theophylactum, Oecumenium, Damascenum, Aretham, iuxta impium Calvinum *fascinavit diabolus.* Sed sic solet impostorille, quæ omnium Patrum communis & recepta sententia est, Papistis hodie tribuere; quali

Calvinus
Papistarum
nomine
rotam An-
tiquitatis
accusat.

quasi moderna esset Catholicorum opinio, & non totius antiquitatis iudicium, quod homo impudens condemnat.

20. *Si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis monti huic, Transi hinc illuc; & transibit.*

CA V E N D I sunt hic haereticorum commentarij, Caluini maxime, qui totum hunc Christi sermonem hyperbolicum esse pro certo affirmat. Sed certo certius est audentem haereticum certissime falli. Quum enim Christus hic loquatur non de vulgari omnium credentium fide, sed, vt Caluinus ipse faterur, de speciali seu particulari fide, quam fide miraculorū ille vocat, quūmo; fidei gradus sit, non fidei species, & de qua Paulus ait, *Alteri fides in eodem spiritu,* non est hyberbola, sed sermo proprius ac verus, quod quitali ac tanta fide praediti sunt, id est, feruenti & acri, sicut granum sinapis est, montes de loco transferent. Nam & Gregorium Neocasariensem Episcopū, maximi zeli & ardoris virum, qui in sua dicecesi quum nisi 17. fideles primum inuenisset, in ea moriens non nisi 17. infideles reliquit, montem de suo loco per hanc fidem transfutisse, post Eusebium in historia Ecclesiast. referunt Ruffinus ac Hieronymus in Catal. viorum illustrium. Non est igitur haec fides ad communem totius Ecclesiae fidem extendenda, vt vult Caluinus, sed est paucorum virtute praestantium singulare donum, vt Paulus recenset, nempe eorum qui vacui vitijs, liberi à perturbationibus animi, & soluti à curis seculi, ingentem animo fiduciam concipiunt, Deo que arctius adherēt, vt eleganter in hunc locum docet Euthymius. Tales erant

L 5 Martinus,

1. Cor. 12

Fides miraculorū.

Lib. 7.

cap. 25.

Martinus, Nicolaus, & alij, quorum tam stupenda miracula legimus. Talé denique fidem habere debét exorcista, vel ad eam proximè accedere, vt demones eijciant. Tali & tanto gradu fidei donati Apostoli faciebant signa & prodigia in plebe: sicut & Stephanus plenus Spiritu Sancto: id est, magna fide & fiducia plenus.

Act. 5.
& 7.

21. *Hoc genus non eijcitur nisi in oratione & ieiunio.*

DO C E T Christus quoddam genus demoniorum, siue eorum à quibus vexati lunatici vocantur, vt quidam putant, siue eorum quæ iam diu quempiam possederunt, quod multo probabilius putamus, quia diuturna possessio & consuetudo difficilius tollitur, & iste demoniacus non solum lunaticus erat, sed diu admodum talis, non eijci sola fide vtcumque ardenti, sed adhibendam quoque esse orationem & ieiunium. Displicet Caluino hæc Christi doctrina, quia ieiunij prædicatio nullo modo ei placuit, nouoque commento totum Christi sermonem peruertit. Sensus, inquit, est non sufficere quamlibet fidem, vbi seriò præliandum est cum Satana, sed requiri strenuos conatus. Languori autem fidei remediũ præscribit orationem, cui ieiunium adiungit adimiculi vice. Ergo precibus docet excitandam esse fidem, & quia ad precandum tardi sumus, accedere debere subsidium ex ieiunio. Ita Caluinus totum fidei tribuendum censet. Vult Christum disputare de fide excitanda. Sed de ea Christus prius disputauerat, docens eam debere esse sicut granum sinapis, acrem & fortem, qua quia carebant tunc Apostoli, circa lunaticum hunc curandum, nihil efficere potuerunt, vt Christus disertè hic affirmat; dicens illis, *Propter incredulitatem vestram.*

Ieiunij
& orationis
virtus.

stram. Nunc autem Christus aliam causam adfert
 cur hoc dæmonium quod tam diuine homi-
 nem possederat, *ab infantia* videlicet, eijcere Apo- Mat. 9.
 stoli non potuerint. Necessarium quippe fuisse,
 orare & ieiunare. Calvinus igitur prorsus à Chri-
 sti disputatione aberrat, in hunc modum conclu-
 dens. *Hinc clarè apparet quàm ridiculè Papistæ antidotum*
in ieiunijs constituent fugandis diabolis, quum Dominus
non aliò referat quàm ad acendum peccandi ardorem.
 Pueriliter cauillatur. Nihil enim hoc loco Chri-
 stus vel de excitanda fide per orationem, vel de
 acuenda oratione per ieiunium agit (vt somniat
 Calvinus) sed de distinctis à fide medijs, *oratione*
& ieiunio, quibus hoc genus dæmoniorum eijcia-
 tur. Sit fides quantumcunque feruens sicut gra-
 num sinapis; accedere tamen debet oratio & ieiu-
 nium, quasi ad fugandos huiusmodi dæmones
 potentissima quædam antidotus; quam non Pa-
 pistæ tantum hodie, sed omnes semper in Eccle-
 sia sanctissimi viri adhibuerunt, vt legenti vitas
 veterum Sanctorū, Martini, Nicolai, & aliorū,
 luculenter patebit. Denique sic hunc locum non
 Papistæ tantum hodie, sed omnes veteres Patres
 atque interpretes semper intellexerunt, quos per
 Papistarum hodie latus transuerberat suo more
 Calvinus. Vide Origenem, Hieronymum, Hila-
 rium, Chrysostrum, Bedam, Euthymium, Oe-
 cumenium, & Theophyl. in hunc locum. Ieiu-
 niorum quoque vim atque virtutem cum oratio-
 ne coniunctam, non ad excitandam fidem, à qua
 iam satis excitata ista procedunt, sed ad Deum
 placandum varia in Scripturis exempla nos do-
 cent. De S. Iudith cap. 3. & 8. de Esther cap. 4. de
 Achab 3. Reg. 21. de Niniuitis Ionæ 2. Quibus &
 alijs multis exemplis hæc Christi doctrina cōfor-
 mis

Papista-
 rum no-
 mine to-
 tam An-
 tiquitatē
 taxat
 Calvinus

mis est: quam ventricolæ Calvinistæ omnibus modis peruertere conantur.

27. *Sumens staterem, da eis pro me & te.*

SUBSANNAT hoc loco Catholicos Calvinus, qui ex hoc Christi factō aliquem Petri præ ceteris Apostolis primatū colligunt.

Petri primatus.

Ridiculi (inquit) sunt Papistæ, qui tam friuolo prætextu Petrum dignitatis socium Christo faciunt. Vicarium (inquit) sibi elegit, & pari secum honore dignatus est, quem

Papistarū nomine antiquos Patres taxat Calvinus.

solutione tributi sibi æquavit. Hæc ille. Atqui si ridiculi sunt hoc nomine Papistæ, ridiculi quoque erant hoc nomine doctissimi & antiquissimi Patres, Augustinus, Chrysostomus, Hieronymus, & alij valde multi eos sequuti. Augustinus ita scribit.

Quæritur ex nouo Testam. q. 75. Homil. 66 in Matth.

Saluator quom pro se & pro Petro dari iubet, pro omnibus exoluisse videtur. Quia sicut in Salvatore erant omnes cause magisterij, sic & post Saluatorem in Petro omnes continerentur. Ipsum enim constituit esse caput eorum, ut pastor esset gregis dominici. Hæc ille. Chrysostomus ait, Zebedæi filios ideo à Christo petiisse ut vnus eorum à dextris, alter à sinistris sederet, quia Petrū sibi ex hoc proxime præcedenti factō præferri formidabant. D. Hieronymus ait.

In comm. in cap. 18. Matth.

Quia ceteri Apostoli videntes pro Petro & Domino idem tributum redditum, ex æqualitate precij arbitratifunt omnibus Apostolis esse prelatum, qui in redditione tributi Domino fuerat comparatus, ideo statim interrogasse Christum (vt initio seq. cap. habetur), quis maior est in regno celorum? Hæc illi Patres, qui si Caluino ridiculi videntur, erit ipse multo magis ridiculus, vel meritò potius execrandus.

Nunc autem ex literæ consideratione Petri primatum satis sobriè colligi posse ostendemus. Erat hoc didrachmum viritim & per capita soluendum,

uendum, vnde in textu Syriaco vocatur **ܢܝܚܐ**
ܩܦܩܩܐ *argentum capitis* : idque ab omnibus qui 20.
 annum exceſſerunt, iuxta legem Moysi: omnisq; Exod. 30.
 pecunia in templum inferebatur, idque tanquam
 precium pro animabus suis Deo offerendum, in
 vſus templi. Arguit Chriſtus à ſimili in Regibus
 gentium, quorum filij naturales tributa populo
 communia non ſoluunt, quòd & ipſe tanquam
 Dei filius naturalis liber ſit ab hoc didrachmo:
 maximè pro ſua anima precium dare non tene-
 batur, qui pro omnium animabus ſemetipſum in
 precium daturus erat. Ait tamen: *Ne ſcandalizemus*
eos, ſ. Iudæos iſtos didrachmi exactores, qui me
 adhuc eſſe filium Dei ignorant, ſicuti tu bene
 noſti, iuxta confeſſionem tuam ante paucos dies
 factam. *ſumens ſtaterem*, qui eſt duplex didrachmū,
ſolue pro me & pro te. Non ſoluit pro ſe ſolo, ſed
 etiam pro Petro; Non dicit, ne ſcandalizem eos,
 ſed, ne ſcandalizemus eos; tam de ſe quàm de Pe-
 tro; quia cenſebat vtrumq; liberum & immunem
 eſſe debere ab hoc tributo: ſe quidem tanquam
 Dei filium naturalem, & *Caput ſuper omnem Eccle-*
ſiam vitale ac principale: Petrum verò non tan-
 quam ex familia ſua, ſicut tota familia filij Re-
 gis libera eſſe ſolet (ſic enim pro omnibus Apo-
 ſtolis ſoluere debuiffet) ſed tanquam filij Dei
 vicarium, & totius Eccleſiæ fundamentū ac ca-
 put miniſteriale. Idcirco nec pro ſe ſolo ſoluit, ad
 vitandum ſcandalum; nec pro omnibus Apoſto-
 lis. Non pro ſe ſolo, ex cauſa antedicta: non pro
 omnibus Apoſtolis, quia illi necdum à Chriſto
 poteſtatem acceperant, vt liberi atque immunes
 forent, ſicut Petrus, certa iam & firma promiſſio-
 ne Chriſti accepta, quodammodo accepiffe vide-
 batur. Erat enim per verba Chriſti præcedentia Cap. 16.
 quali

quasi nominatus Supremus Ecclesie Pastor,
Ioan 21. Collatione accepit in illis verbis: *Pasce oves meas.*
 Pro se ergo & pro Petro soluit Christus cum pro-
 testatione quadam sui & Petri, immunem se
 & Petrum esse professus, tanquam pro Ecclesie
 Capite residente, & Capite nominario seu de-
 signato. Ceteri Apostoli & discipuli Christi pro
 seipsis soluebant, iuxta communem legem cetero-
 rum Iudæorum, absque vlla protestatione
 Christi in contrarium. Hinc ex hoc facto elucet
 iuxta literam Petri primatus. Aliam olim expli-
 cationem dedimus iuxta Græcorum Patrum sen-
 tentiam in lib. de Princip. fidei. Sed hæc exposi-
 tio literæ & historie veteris tributi Moyfaici, cuius
 hic fit mentio, magis conuenit.

Lib. 6.
 cap. 12.

Homil. 59
 in Matth.

Notandum porro circa hoc Christi factum, à
 Marco illud studio prætermisum fuisse, quia ad
 Petri primatum pertinebat, sicuti cetera omnia
 eò pertinentia prætermittere solet, non permit-
 tente Petro humilitatis causa, qui Marci Evan-
 gelium vidit & approbavit, vt talia ad eius præ-
 ceteris excellentiam pertinentia infererentur: vt
 olim ex Chrysostomo annotauimus. Deinde
 quia in itinere ad Capharnaum disceptabant in-
 ter se Apostoli, *quis eorum videretur futurus maior,*
 quum Christus à mortuis resurgeret, Christus factis
 potius quàm verbis volens eos admonere, pro
 se & pro Petro solo didrachmum soluit, facta ea
 quam diximus protestatione: & Petri primatum
 vt antea sæpe, sic ex hoc etiam accidente insinua-
 uit. Caluinus verò vt hanc Christi intentionem
 peruerteret, hoc Christi factum de didrachmi so-
 lutione, in sua Harmonia post sequentem dispu-
 tationem, vbi contentioni discipulorum satisfacit
 Christus, astute ponit: idque contra historie
 Euan.

Caluini
 dolus
 malus.

Evangelicæ iuxta omnes Concordantias manifestum filium atque contextum. Ne videlicet ad illam cæterorum Apostolorum de primatu contentionem, hoc Christi factum vlllo modo pertinere videretur. Ita omnibus modis fallendis imperitis insidias struit Calvinus.

IN MATTHÆI CAP. 18.

7. *Necesse est vt veniant scandala.*

NECCESSITAS hæc nec ex parte rei est absoluta, nec propter Dei præscientiam aut voluntatem infallibilis. Neq; enim quia Deus præscit, ideo euentura sunt scandala; sed contrà quia sunt euentura scādala, ideo Deus illa præscit futura. Multo minus quia Deus vult fieri scandala, ideo necesse est fieri. *Deus non est author malorum.* Non enim Deus *Psal. 5.* volens iniquitatem tu es; ait Propheta regius. Sed posita hominum in mundo malitia & corruptione, necesse est ea venire; sicuti posita hominis infirmi mala dixera, necesse est illum malè habere. Cauendus igitur hæreticorum commentarius, Caluini imprimis; qui scribit hoc loco, Deum velle homines scandalis esse obnoxios, quò fidem suorum exerceat: nec obstrepere nos debere, aut absurdum putare, quòd laxet Satanae frenum Deus, sed de arcanis Dei consilijs reuenter sentire. Ita homo impius iuxta satanicam illam suam doctrinam, quòd Deus est author peccati, hanc Scripturam contrumpit, vt necessitatem scandalorum Dei prouidentia, adeoque voluntati impingat.

10. *Angeli*